

کنفرانس امنیتی به صحنه برجسته‌سازی اختلافات اروپا و آمریکا تبدیل شد؛

مونیک ۲۰۲۶؛ نماد تغییر در نظم جهانی

رامین پرنو

کنفرانس امنیتی مونیک ۲۰۲۶ در شرایطی آغاز به کار کرد که بسیاری از ناظران آن را نه صرفاً یک نشست سالانه، بلکه نقطه عطفی در تحول نظم‌نوین بین‌المللی ارزیابی می‌کنند. این نشست که در هتل بایرشرهوف مونیک و تحت مدیریت کنفرانس امنیتی مونیک برگزار شد، میزبان بیش از هزار شرکت‌کننده از ۱۱۵ کشور جهان بود. حضور ده‌ها رئیس‌جمهور، نخست‌وزیر، وزیر خارجه و فرمانده نظامی نشان می‌داد که این کنفرانس به مهم‌ترین صحنه تبادل دیدگاه‌ها درباره آینده امنیت جهانی تبدیل شده‌است.
بااین حال، آنچه کنفرانس امسال را از دوره‌های پیشین متمایز کرد، نه صرفاً حجم شرکت‌کنندگان، بلکه آشکار شدن اختلافات عمیق میان اروپا و ایالات متحده و طرح‌ج‌دی ایده استقلال راهبردی اروپا بود. فضای نشست بیش از هر چیز تحت تأثیر بحران اعتماد در روابط فرآتلاتیک، ادامه جنگ اوکراین، اختلافات درباره غزه و نگرانی از فروپاشی نظم بین‌المللی مبتنی بر قواعد قرار داشت. سخنرانی‌ها، مواضع رسمی و حتی بحث‌های حاشیه‌ای نشان داد که جهان وارد مرحله‌ای از رقابت قدرت‌های بزرگ شده و اروپا دیگر مانند گذشته حاضر نیست صرفاً در چارچوب راهبردهای امنیتی واشنگتن حرکت کند.

یکی از مهم‌ترین محورهای کنفرانس، طرح صریح موضوع پایان نظم جهانی مبتنی بر رهبری آمریکا بود. فریدریش مرتس، صدراعظم آلمان در سخنرانی افتتاحیه با صراحت اعلام کرد که نظم مبتنی بر قواعد و حقوق بین‌الملل دیگر وجود ندارد و جهان وارد عصر رقابت قدرت‌های بزرگ شده است. این سخنان در واقع بیانگر نگرانی عمیق اروپا از آینده امنیت خود و کاهش قابلیت پیش‌بینی سیاست‌های آمریکابود.

در همین راستا، امانوئل مکرون، رئیس‌جمهور فرانسه در کنفرانس امنیتی مونیک و در سخنرانی خود بر ضرورت تبدیل اروپا به یک قدرت ژئوپلیتیک مستقل تأکید کرد. او تصریح کرد که اروپا باید از یک بلوک صرفاً اقتصادی به بازگ‌یری تبدیل شود که قادر به تصمیم‌گیری مستقل در حوزه امنیت و دفاع باشد؛ این اظهارات بازتاب‌دهنده تغییر مهمی در تفکر راهبردی اروپا بود؛ تغییری که نشان می‌دهد وابستگی امنیتی کامل به واشنگتن دیگر قابل‌انکا تلقی نمی‌شود.

اظهارات مقامات اروپایی در حالی مطرح شد که وفگانگ ایشتینگر، رئیس‌پیشین کنفرانس امنیتی مونیک نیز اعلام کرده بود که اروپا اعتماد خود را به

بحران اعتماد و باز تعریف نقش اروپا در نظم جهانی

ایالات متحده تا حد زیادی از دست داده است و در مقابل ایوودالد، نماینده سابق آمریکادر ناتوهشدار داد که ماهیت روابط اروپا و آمریکا هرگز به وضعیت گذشته باز نخواهد گشت.

در مقابل، واشگگتن تلاش کرد با اعزام هیأتی گسترده به کنفرانس مونیک ریاست مارکو روبریو، وزیر خارجه آمریکا، پیام‌هایی اطمینان‌بخش درباره تعهد به امنیت اروپا ارسال کند؛ با این حال، این تلاش هانتوانست نگرانی‌های عمیق اروپا را به‌طور کامل برطرف کند. حتی برخی چهره‌های سیاسی آمریکایی مانند گوبین نیوسام و الک‌مستون با او کار‌یزو-کورتز در حاشیه نشست، سیاست خارجی واشگگتن را مورد انتقاد قرار دادند و آن را عامل تضعیف اتحاد‌های بین‌المللی دانستند.

کنفرانس مونیک ۲۰۲۶: بیش از هر زمان دیگری، این واقعیت را آشکار ساخت که عصر جدیدی در سیاست جهانی آغاز شده که در آن اتحاد‌های قدیمی باز تعریف می‌شوند و بازیگران جدید برای تعیین قواعد آینده رقابت می‌کنند

این مواضع نشان داد که بحران اعتماد میان اروپا و آمریکا تنها محدود به اختلافات خارجی نیست، بلکه ریشه در شکاف‌های داخلی سیاست آمریکانیز دارد.

محورهای اصلی اختلاف چه بود؟

جنگ اوکراینس همچنان یکی از مهم‌ترین موضوعات کنفرانس بود و ولودیمیر زلنسکی، رئیس‌جمهور اوکراین بر ضرورت تضمین‌های امنیتی قوی و افزایش فشار بر روسیه تأکید کرد. اگر چه اروپسا از ادامه حمایت از اوکراین دفاع می‌کند، اما هم‌زمان بسیاری از رهبران اروپایی نگران هستند که سیاست‌های متغیر آمریکا، امنیت بلندمدت این قاره را با عدم قطعیت مواجه کند. کی‌یر استارمر، نخست‌وزیر بریتانیایز با تأکید بر ضرورت افزایش توان دفاعی اروپا اعلام کرد که این قاره باید روی پای خود بایستد و نسخه‌ای اروپایی تر از ناتو ایجاد کند. او اروپا را «غول خفته» توصیف کرد و خواستار افزایش هزینه‌های دفاعی و هماهنگی بیشتر میان کشورهای اروپایی شد. در کنار او کرایسن، موضوع غزه نیز به یکی از مهم‌ترین نقاط اختلاف میان اروپا و آمریکا تبدیل شد. مقامات اروپایی از جمله کایا کالاس، مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا و خوزه مانوئل آلیارس، وزیر خارجه اسپانیابه شدت از طرح پیشنهادی واشگگتن برای اداره غزه انتقاد کردند و آنرا فاقد مشروعیت بین‌المللی دانستند.

در مقابل، مقاماتی مانند مایک والتز، نماینده آمریکادر سازمان ملل متحد از این طرح دفاع کردند و آن را بخشی از تلاش برای ایجاد ثبات در منطقه معرفی کردند و حال‌این اختلاف نشان داد که اروپا و آمریکا حتی در موضوعات خاورمیانه نیز دیگر هماهنگی کامل گذشته‌را ندارند.

از سوی دیگر، چهره‌هایی مانند نیکولای ملادینوف، فرستاده مسکو به این نشست بر ضرورت اقدام فوری برای جلوگیری از بازگشت جنگ تأکید کردند، در حالی که فعالانی مانند مصطفی غوثی، فعال بر جسته فلسطینی نسبت به آینده‌راحل دودولتی ابراز بدبینی کردند. هم‌زمان، اوروزولافون در لاین، رئیس کمیسیون اروپا تلاش کرد از یک سو روابط با آمریکا را حفظ کند و از سوی دیگر بر ضرورت تقویت توان راهبردی اروپا تأکید کند. این رویکرد دشمن می‌دهد که اروپا به دنبال ایجاد توازن میان حفظ اتحاد با آمریکا و افزایش استقلال خود‌است.

پیام مونیک ۲۰۲۶: آغاز دوران جدید در روابط فرآتلاتیک

کنفرانس امنیتی مونیک ۲۰۲۶ حامل پیام‌های مهمی درباره آینده نظم جهانی بود. نخستین پیام، پایان دوران اعتماد مطلق اروپا به رهبری امنیتی آمریکا است. اروپا اکنون به این نتیجه رسیده که

اگر چه اروپا از ادامه حمایت از اوکراین دفاع می‌کند، اما هم‌زمان بسیاری از رهبران اروپایی نگران هستند که سیاست‌های متغیر آمریکا، امنیت بلندمدت این قاره را با عدم قطعیت مواجه کند که در مورد غزه هم چنین نگرشی در اروپا وجود دارد

باید ظرفیت‌های دفاعی مستقل خود را تقویت کند تا در صورت تغییر سیاست‌های واشگگتن، امنیت خود را تضمین کند.

دومین پیام، ورود جهان به مرحله‌ای از چندقطبی شدن است. در این مرحله، دیگر هیچ قدرتی قادر نیست به تنهایی نظم جهانی را تعیین کند و حالا اروپا، چین و دیگر بازیگران بین‌المللی به دنبال افزایش نقش خود در تعیین قواعد جهانی هستند.

سومین پیام، افزایش اهمیت استقلال راهبردی اروپا است. این مفهوم که پیش از این بیشتر یک ایده نظری بود، اکنون به یک ضرورت عملی تبدیل شده‌است. اروپا تلاش می‌کند با تقویت توان نظامی، کاهش وابستگی به آمریکا و توسعه همکاری‌های دفاعی داخلی، جایگاه خود را در نظام جهانی را تقا دهد.

چهارمین پیام، تغییر ماهیت روابط فرآتلاتیک است. اگر چه اروپا و آمریکا همچنان متحد باقی خواهند ماند، اما این اتحاد دیگر بر پایه وابستگی یک‌جانبه نخواهد بود؛ بلکه به تدریج به رابطه‌ای مبتنی بر تقسیم مسئولیت و استقلال نسبی تبدیل خواهد شد.

در نهایت، کنفرانس امنیتی مونیک ۲۰۲۶ را می‌توان نمادی از گذار تاریخی در نظام بین‌الملل دانست. این نشست نشان داد که نظم جهانی پس از جنگ جهانی دوم که بر پایه رهبری آمریکا شکل گرفته بود، اکنون در حال تحول است. اروپا دیگر صرفاً یک شریک تابع نیست، بلکه به دنبال ایفای نقش مستقل در تعیین آینده امنیت جهانی است.

این تحول نه تنها آینده روابط اروپا و آمریکا را تغییر خواهد داد، بلکه تأثیرات گسترده‌ای بر ساختار قدرت در جهان خواهد داشت. جهان در حال ورود به مرحله‌ای است که در آن، قدرت میان چند قطب تقسیم خواهد شد و اروپا یکی از مهم‌ترین این قطب‌ها خواهد بود. کنفرانس مونیک ۲۰۲۶، بیش از هر زمان دیگری، این واقعیت را آشکار ساخت که عصر جدیدی در سیاست جهانی آغاز شده که در آن اتحاد‌های قدیمی باز تعریف می‌شوند و بازیگران جدید برای تعیین قواعد آینده رقابت می‌کنند.

جهان نما

الاحبار:

السیسی خواسته‌های ریاض را به رئیس امارات انتقال داد

روزنامه لبنانی «الاحبار» نوشت قاهره از چند هفته قبل از طریق نهادهای حاکمیتی میانجیگری‌هایی را برای کاهش تنش میان ریاض و ابوظبی آغاز کرده که از جمله آن دیدار «عبد الفتاح السیسی» رئیس‌جمهور مصر با «محمد بن زاید آل نهيان» رئیس امارات بود که طی آن خواسته‌های ریاض را به بن زاید منتقل کرد، اما او این خواسته‌ها را در راستای «تلاش برای تحقیر ابوظبی» دانست.
الاحبار در این رابطه در گزارشی نوشت: این مذاکرات نتیجه‌ای نداشت و گفت‌وگوهای درباره مسائل اصلی همانند روابط با رژیم اشغالگر صهیونیستی و نقش امارات در سومالی و اتیوپی و حمایت از نیروهای واکنش سریع انجام‌شدند.

به نوشته این روزنامه لبنانی، السیسی خواسته‌های شفاف‌ی را از عربستان به امارات انتقال داد که از جمله آنها سفر بن زاید به ریاض برای دیدار با محمد بن سلمان، ولیعهد عربستان، توقف حمایت از جدایی طلبان در یمن و قطع بودجه آنها، جلوگیری از هرگونه نقش سیاسی توسط رهبران جنوب ساکن امارات و تحویل چهره‌های تحت تعقیب به مسئولان یمنی بودند. همچنین از جمله این خواسته‌ها، توقف فوری حمایت از نیروهای واکنش سریع و لغو تأمین مالی و تسلیحاتی آنها، وادار کردن رهبران آنها به نشست پای میز گفت‌وگو، فعال‌سازی دوباره اجلاس حده برای راه‌حل دیپلماتیک و تقویت موضع ارتش سودان بودند.

به‌نوشته الاحبار، در خصوص منطقه شاخ آفریقایز ریاض بر لزوم توقف اقدامات اتیوپی در مورد پرونده سومالی لند و پایبندی به چارچوب عربی تأکید کرد. این روزنامه لبنانی در ادامه نوشت بن‌زاید گفت‌وگوی صریحی به دور از دیپلماسی و بدون اینکه موفقیت واقعی حاصل شود، انجام شد و ابوظبی به ابتکار عمل یک طرفه خود برای کاهش تنش اعتراض و تأکید کرد که این تنش از سمت عربستان آغاز شده‌است.

الاحبار نوشت امارات شروط عربستان را مردود و غیرقابل اجرا می‌داند و بن‌زاید از تلاش عربستان برای تضعیف موقعیت خودش که از طریق ارتباط با حاکم دومی و چند تن از حاکمان امارات انجام می‌شود و انتقال این پیام که سایر بخش‌های امارات به استثنای ابوظبی هدف قرار نمی‌گیرند، ابراز نارضایتی کرد. این روزنامه لبنانی در پایان نیز نوشت قاهره آماده‌است با هدف مهار شتاب خود به سمت اتحاد کامل با ریاض که موجب نارضایتی امارات شده، در روزهای آینده گفت‌وگوهای گسترده‌ای را با الجزایر آغاز کند.

■ ■ ■

علی‌اف:

معاهده صلح با ارمنستان، تنها پس از اصلاحات عملیاتی می‌شود

الهام علی‌اف، رئیس‌جمهور جمهوری آذربایجان، در حاشیه کنفرانس امنیتی مونیک بار دیگر بر شرط اساسی باکو برای امضای نهایی معاهده صلح با ارمنستان تأکید کرده و گفت هر زمان ایروان تغییرات مناسب را در قانون اساسی خود با هدف حذف آنچه او «ادعاهای ارضی» علیه جمهوری آذربایجان خواند، اعمال کند، «فرای همان روز» باکو آماده امضای توافق‌نامه نهایی خواهد بود. به گزارش خبرگزاری «آناتولی»، علی‌اف در گفت‌وگو با خبرنگاران آذربایجانی در حاشیه کنفرانس امنیتی مونیک اظهار داشت: «موضع باکو در این خصوص طی سال‌ها به روشنی به طرف ارمنستانی اعلام شده‌است؛ اصلاحات لازم باید در قانون اساسی ارمنستان اعمال شوند. به محض اینکه این اصلاحات تصویب شوند، ما می‌توانیم فرای آن روز معاهده صلح را امضا کنیم».

رئیس‌جمهور جمهوری آذربایجان در ادامه اظهاراتش بیان داشت، نشست واشگگتن در اوت گذشته (مرداد ماه ۱۴۰۴) که با واسطه‌گری دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور آمریکا برگزار شد، عملاً به برقرار شدن صلح میان ۲ کشور منجر شده و به گفته‌ی وی به جریان افتادن روند معاهده صلح و امضای بیانیه مشترک در آن نشست، نشانه‌ای بر پایان واقعی نزاع باکو-ایروان است که نزدیک به چهار دهه به طول انجامید. به گفته علی‌اف، اینکه روند صلح به نتیجه نهایی برسد تماماً وابسته به اتخاذ گام‌های قانونی داخلی توسط ارمنستان است.

او تأکید کرد، باکو معتقد نیست که شرط لازم‌ش برای برقراری معاهده صلح به منزله مداخله در امور داخلی ارمنستان است، بلکه آن را یک تدبیر لازم برای تضمین اینکه دولتی در ارمنستان در آینده به‌ار دیگر ادعاهایش درباره مناطق جمهوری آذربایجان را تکرار نکند، می‌داند. این اظهارات در حالی مطرح شده‌اند که موضوع اصلاح قانون اساسی ارمنستان برای حذف راجع به اعلامیه استقلال این کشور که شامل اشاره به الحاق قره‌باغ به ارمنستان است، به یکی از اصلی‌ترین موانع حقوقی بر سر راه امضای معاهده نهایی صلح باکو تبدیل شده‌است. مقامات جمهوری آذربایجان بارها تأکید کرده‌اند که تارمانی که میانی حقوقی «ادعاهای ارضی» در قوانین اساسی ار منستان باقی بماند، صلح واقعی و پایدار محقق نخواهد شد.

کابینه «نیکو پاشینیان»، نخست‌وزیر ارمنستان، پیش‌تر تهیه پیش‌نویس قانون اساسی جدید را در دستور کار قرار داده‌است، اما این روند نیازمند طی مراحل پیچیده داخلی و همه‌پرسی است. در همین حال، باکو با اشاره به تحولات جدید ژئوپلیتیکی در منطقه قفقاز جنوبی و احیای کردیورها، بر ضرورت تسریع در این روند تأکید دارد.

خبر

احتمال آزادی ۴۲۰۰ زندانی کرد در ترکیه

است. فاقد هرگونه بندی مرتبط با اعطای «حق امید» به عبدالله اوچالان، رهبر زندانی حزب کارگران کردستان (پ.ک.ک) است. این حق به معنای احتمال آزادی او پس از گذراندن ۲۶ سال در زندان امرالی در غرب ترکیه از حبس ابد است که در سال ۱۹۹۹ برای او صادر شده بود. منابع به نقل از روزنامه «حریت» نزدیک به دولت ترکیه اعلام کردند که یک پیش‌نویس قانونی به شکل قانون انتقالی موقت صادر خواهد شد که شامل بازبینی وضعیت قانونی زندانیان با اتهامات «عضویت در سازمان تروریستی حزب (کارگران کردستان)» یا «تلیفات سازمانی» یا «قدم‌های تحقق اهداف سازمان بدون عضویت در

منابع پارلمانی ترکیه از پیشنهادی برای وضع قانون انتقالی در چارچوب «فرآیند صلح و جامعه دموکراتیک» که دولت آن را «ترکیه بدون تروریسم» می‌نامد، پرده برداشت که شامل انحلال و خلع سلاح حزب کارگران کردستان (پ.ک.ک) و آزادی ۴۲۰۰ نفر از اعضای آن از زندان‌ها می‌شود. بر اساس گزارش الشرق الاوسط، طبق گفته منابع مذکور، پیش‌نویس این تحول باواکنش‌های گسترده‌ای در پایتخت‌های غربی مواجه شد. دولت روسیه هرگونه دخالت در مرگ ناوالنی را رد کرده و تأکید دارد که علت فوت وی باید از مجاری رسمی و پزشکی پیگیری شود.

انگلیس: روسیه ناوالنی را با سم نادر در زندان به کام مرگ کشاند

در نمونه‌های مربوط به ناوالنی نمی‌تواند اتفاقی با ناشی از عوامل عادی باشد. مقام‌های انگلیسی همچنین مدعی شدند تنها ساختار حکومتی روسیه از نظر «توانایی دسترسی» «انگیزه برای حذف یک مخالف» و «امکان اجرای آن در محیط زندان» در موقعیتی قرار داشته که چنین سمی علیه ناوالنی به کار گرفته شود و از همین رو مسئولیت را متوجه کرملین دانستند. ایووت کوپر وزیر امور خارجه انگلیس که برای شرکت در کنفرانس امنیتی مونیک در آلمان حضور دارد، در دیدار با همسر ناوالنی گفت لندن طی دو سال گذشته پیگیر روشن شدن حقیقت بوده است.

وزارت امور خارجه انگلیس دیروز (شنبه) هم‌زمان با برگزاری نشست امنیتی مونیک مدعی شد از آمیض‌هایی که با مشارکت سوئد، فرانسه، هلند و آلمان انجام شده، نشان می‌دهد ماده‌ای موسوم به «پپیاتیدین» در نمونه‌های مربوط به الکسی ناوالنی یافت شده که به احتمال زیاد در مرگ وی نقش داشته است. دولت انگلیس همچنین اعلام کرد که این موضوع را به سازمان منع سلاح‌های شیمیایی اطلاع داده و آن را نقض تعهدات مسکو ذیل کنوانسیون مربوطه می‌داند. لندن در بیانیه خود ادعا کرد این ماده سمی منشأ طبیعی در روسیه ندارد و به همین دلیل حضور آن

انتصاب اولین وزیر شیعه در کابینه عربستان

ملک سلمان بن عبدالعزيز، پادشاه عربستان سعودی با صدور حکمی «فهد بن عبد الجلیل بن علی آل سیف» را به عنوان وزیر سرمایه‌گذاری این کشور منصوب کرد. آل سیف اولین وزیر شیعه کابینه عربستان به شمار می‌رود. پیش از این «خالد الفالح» این منصب را برعهده داشت که گفته می‌شود پس از اظهاراتی انتقادی درباره پروژه عظیم «الین» و

اشاره به کاهش توجه اقتصادی برخی طرح‌های مرتبط با چشم‌انداز ۲۰۳۰، به سمت وزیر دولت و عضو شورای وزیران منتقل شد. آل سیف، متولد ۱۹۷۶ در استان الشرقیه و فارغ‌التحصیل مدیریت اطلاعات از دانشگاه نفت و معادن ملک فهد، بیش از دو دهه سابقه فعالیت در حوزه‌های مدیریت بدهی، سرمایه‌گذاری و تأمین مالی بین‌المللی دارد و از سال

۲۰۲۱ در صندوق سرمایه‌گذاری

عمومی عربستان مسئولیت بخش‌های کلیدی تأمین مالی جهانی و استراتژی سرمایه‌گذاری را برعهده داشته است. او بنیان‌گذار دفتر مدیریت بدهی عمومی وزارت دارایی و نخستین مدیرعامل مرکز ملی مدیریت بدهی بوده و سابقه مدیریت ارشد در بانک‌های سواب و HSBC عربستان را در کارنامه دارد. فهد آل سیف همچنین عضو و رئیس هیئت مدیره چندین نهاد کلیدی، مانند نوم، آکوپاور، بانک بین‌المللی خلیج فارس، شهر اقتصادی ملک عبدالله، شرکت توسعه فرودگاه ملک سلمان و بنیاد ابتکار آینده سرمایه‌گذاری بوده است. تدوین چارچوب تأمین مالی سبز، انتشار نخستین اوراق قرضه سبز ۱۰۰ ساله توسط یک صندوق ثروت ملی و هدایت برنامه‌های تنوع‌بخشی به منابع مالی پروژه‌های کلان از مهم‌ترین دستاوردهای او به‌شمار می‌رود.